

Llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 13 — Telèfon n.º 255

ANY III

Mataró dilluns 13 juny 1938

NUM. 585

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4'00 PESSETES MES

Senyor Papa de
Roma, creieu en-
cara que teniu
el monopoli dels
avions?

Emocionant i admirable

En efecte és emocionant i admirable l'actitud del gran poble nord-americà representat en aquests 22.000 ciutadans que han assistit a l'imponent acte que a favor de la República Espanyola tingué lloc al Madison Square Garden.

Té d'admirable veure que una nació que no ha estat directament atacada, com ha passat a d'altres, pels botxins del món, en honor a la llibertat que sempre ha predicat i demana al seu President «que doni proves concretes de la devoció de Nord Amèrica a la democràcia aixecant l'embargament d'armes que pesa sobre l'Espanya lliure».

Té d'emocionant veure amb quines demostracions de simpatia s'ha escoltat la veu del nostre president Ne-grín, veu serena que feia arribar fins allí els heroïsmes de l'exèrcit republicà que lluita per la llibertat i la democràcia. Emoció que es féu més intensa, més profunda, més gran, quan per damunt dels 22.000 espectadors planaren les notes del nostre Himne nacional, que fou sentit dempeus i amb un respecte que ens emplena el cor de joia.

¿Què significa l'actitud d'aquest gran poble nord-americà? Que la nostra Causa, la nostra Raó, el nostre Dret, guanyen voluntats i simpaties a tot el món. No volem pas deixar en l'oblit l'actitud d'aquestes altres dues nacions que es diuen França i Anglaterra. En tot moment els demòcrates que viuen en elles ens han fet patèls llur entusiasme. Cada dia les agències, a través de llurs comunicats, ens porten alenades de llur fervor envers la nostra lluita, i—el que és més interessant—ens porten desigs de posar-se al nostre costat per a entre tots fer la justícia que els homes honrats demanen i exigeixen. Però en aquestes dues nacions, malauradament, encara no s'ha extirpat ni de molt — la llavor dels polítics amics i defensors de les causes vils.

Nord Amèrica els té en una quantitat tan insignificant els defensors i emparadors de les males arts, que al poble li és més fàcil d'exterioritzar els seus anhels amb l'aprovació unànime de tothom. Repareu com han estat rebuts els representants espanyols per tot on han passat d'aquelles terres. Dos mesos ha durat el viatge pels Estats Units i el Canadà i dos mesos que han estat un seguit de demostracions de simpatia per nosaltres.

Repareu també quina mena d'homes prengueren part en l'acte celebrat anit passada al Madison Square Garden: J. O'Connell, bisbe de l'Església Metodista Episcopal, i el doctor Walter B. Cannon, de l'Escola Mèdica de Harvard, que foren els co presidents del míting.

Gran poble de Nord Amèrica! Gran poble de la Llibertat! Barrejades amb les notes del nostre Himne nacional hi anaven totes les veus d'un poble que també vol ésser gran, que també vol ésser terra de llibertat i que es luda com a germà i et regrencia la seva

DIADA DEL LLIBRE

Dificultats d'ordre material, pròpies dels moments que vivim, han fet impossible que enguany la DIADA DEL LLIBRE fos celebrada amb l'esplendor que per la seva enlairada finalitat li requereix.

No podem, però, deixar que passi desapercibuda una manifestació tan alta i humana. El Llibre, «matèria prima» per la formació cultural de l'home; el Llibre mitjà incomparable per a la divulgació d'idees i coneixements de tota mena; el Llibre amic i mestre que concentra més que cap altre la nostra atenció en les seves converses i ensenyaments; el Llibre, el més gran desvetllador del pensament; el Llibre, el més ample finestral des del qual l'home pot contemplar i admirar totes les grandeses de l'Univers; on pot veure en tota la seva atenció i profunditat la vida immensa de la humanitat, la seva varietat, les seves joies, els seus dolors; el Llibre que desperta la nostra intel·ligència, sensibilitat i encarrila els nostres instints a ideals de perfecció... El Llibre, avui més que mai ha d'ésser el nostre company, el nostre guia.

En aquestes hores, en que tots els horrors d'una lluita violenta planen sobre la nostra terra i les terres totes de la República, en aquestes moments en que som obligats a defensar la nostra Llibertat, la nostra llengua, la nostra Pàtria en una guerra contra uns invasors despòtics, cal que no oblidem els nostres milijans de cultura, és precis evitar que l'embrutiment d'una guerra, guerra terrible, no rebalxi el nostre nivell cultural.

No podem oblidar que la cultura ha de consolidar la nostra victòria obtinguda amb les armes i les nostres conquestes de Llibertat i Justícia que han de completar-la. Pensem que haurém de refer la nostra Pàtria; les seves institucions, i que la intel·ligència ordenada de tots els que sobreviuen aquestes hores tràgiques, ha d'ésser la base per a consolidar una nova vida.

Es precis doncs, que tinguem pel llibre, el mitjà més gran de difusió de la cultura, el màxim amor.

Que cada combatent empanyi amb una mà l'arma defensiva i amb l'altra l'arma de pau i progrés; que cada treballador de la reraguarda, tingui en l'una l'eina del treball i en l'altra l'eina de perfecció; que cada ciutadà entre les seves activitats no oblidí el Llibre.

Si les dificultats que hem al·ludit no han permès celebrar aquesta diada amb la solemnitat que mereix, esforcem-nos tots a adquirir llibres i honorar-los.

El Conseller Regidor de Cultura,
Josep Rabat

Ajuntament de Mataró Conselleria - Regidoria de Cultura SORTEIG

Aquesta Conselleria Regidoria de Cultura per tal de donar el màxim d'efímul i interès a la DIADA DEL LLIBRE ha adquirit la valuosa obra Diccionari Enciclopèdic de la Llengua Catalana que serà sortejada entre tots els compradors de llibres. — Els números per aquest sorteig es regalaran a tots els compradors a raó d'un número per cada pesseta de l'import de la compra. — El dia del sorteig, que serà públic, s'anunciarà oportunament.

gesta admirable i emocionant que en tan baix lloc deixa la gesta d'aquells que per tal de satisfer llurs desigs de rapinya i de dominació, no tenen escrúpols a sembrar la mort entre éssers innocents que no cometien altre «pecat» que viure pacíficament en pobles i ciutats allunyats dels fronts de guerra...

C.

Aquest número ha estat sotmès
a la censura

ELS ESPORTS

Futbol

Camp de l'Illuro

ILLURO, 6 - MARTINENC, 1

Prossegueixen els encontres de la Primera Divisió de la Lliga Catalana, aquesta competició que es desenvolupa sense gaires atraccions, doncs els equips es troben amb moltes dificultats per a formar els seus quadres de jugadors. Ahir a la tarda, l'Illuro

s'arreglerà al seu camp enfront el Martinenc i en aquest partit assolí la seva primera victòria, per cert ben sorollosa. L'encontre resultà molt interessant i sobre tot a la primera part l'equip local desenrollà una sèrie de jugades molt reeixides i assolí gols de molt bona execució. El primer temps acabà amb el resultat de quatre a zero, havent estat els autors dels gols Torres (3) i Martín (1). A la segona part Martín i Navarro assoliren un gol cada un. El Martinenc fins als darrers moments no assolí marcar el seu gol.

Arbitrà el col·legiat Solà Marimon i l'equip guanyador fou el següent: Martí, Mas, Ramon, Peiró, Niubó, Montpari, Petit, Martín, Torres, Petit i Navarro.

La inseguretat del temps deslluï una mica l'espectacle, però malgrat això hi acudí força públic.

X.

MANÇANILLA «LA MAJA»

XERES FINÍSSIM «PETRONIO»
MORALES PAREJA «XERES»
Dispositari: MARTI PITÈ — MATARÓ

La Diada del Llibre, Festa Major de la Cultura

Des de l'adveniment de la República que en moltes Escoles públiques i institucions d'ensenyances s'han emprès belles moralitats instructives dintre l'ambient democràtic. Aquelles normes tan dictatorials com també mancades de disciplina, avui ja han desaparegut per donar pas als alumnes un altre temperament amb més llibertat que no havien gaudit els nostres passats. Diem-ho també. Si en aquells temps enllà els nostres pares havien viscut com qui diu amb la més completa ignorància cultural i no havien conegut mai els drets dels homes no era pas culpa d'ells com tampoc ho havia estat dels seus mestres que s'anomenaven nacionals.

La culpa procedia ben directament dels governants d'aquells temps enllà, els quals havien tingut poca cura de l'emancipació cultural i social dels homes com així tampoc tenien cura del progrés dels pobles.

Perquè altres mals de caps tenien per a posar ordre a les bullangues i pronunciaments que succeïen cada vint i quatre hores. Això fou la causa principal d'una fatal decadència cultural, que tant a Catalunya com en terres ibèriques se'n ressentien i poc a poc anaven a la davallada. Aquest malestar entremig de tanta misèria humana fou també ressentida pels nostres pares que no pogueren emancipar a llurs fills, donant-los de les normes més essencials per convertir-los en homes cultes i alimants del progrés; ben directament no podem pas donar-los la culpa. Prou penen tenien en no poguer-ho remedar. Si ells, a la seva joventut, ho trobaven tot trasbalsat com a conseqüència de les guerres carlistes i cubanes i no pogueren regir-se amb aquella moralitat baixa llurs tarannàs; ells amb ells, socialment, no pogueren fer el miracle del nou ressorgiment progressiu i cultural pels homes del demà perquè els mancava la principal arma per alliberar-los: el llibre.

On trobar-lo, i en quin lloc, i en quines hores pogueren obtenir en llurs mans, si n'hi havien molts que ni tan sols tenien temps de rentar-se la cara, ja que com molt adequadament ens deia l'avi en un dels seus editorials: treballaven de dotze i tretze hores diàries.

Quan el proletariat mundial obtingué les vuit hores, tant a Catalunya com a les terres hispàniques hi brillà l'antorxa de la Cultura. Si temps enllà, arreu imperava aquell caire de l'esclavitud, en temps ençà es trencaven llurs cadenes pel seu complet alliberament. Aquelles jornades emprades pels líders sindicalistes no foren pas endabades ja que amb elles s'abolien aquelles normes subjectes al fuet de l'amo, com en temps del feudalisme.

De la mort d'un poble depèn més de la força d'un altre poble, que l'ofegut, de l'amor dels seus fills que és la força més digne i noble, aquest amor que hi posava la veritable vo-

luntat ciutadana: havia fet aconseguir la resurrecció de Catalunya.

I qui fou el propulsor que ens portava com un altre Moisès les taules de la nostra salvació. Foren molts els llibres que s'escamparen arreu. Foren moltes les Biblioteques que s'obrien. Foren molts els ciutadans que s'havien emancipat literàriament. Però encara tot això era poca cosa per la completa alliberació de l'analfabetisme. Quan l'any 1833 va aparèixer aquella famosa «Oda a la Pàtria», d'Aribau, la primera poesia catalana que es sentia, era com qui diu l'anunci del nostre Renaixement literari i a l'ensemble cultural. El miracle estava realitzat. Caldria perseverar i no defallir, fins que restés ben senyalada la pedra fonamental de la Cultura dels homes, els quals fent-se ressó a l'ensemble que posseïa un tresor, que no era altre que la llengua catalana. Per quin motiu tant bon punt la llengua va ressonar potentia per Catalunya va eixir el Comerç i l'Indústria; amb la força del seu avançament, deixava ben patentitzat el bon nom de Catalunya.

Seguiu el ritme cultural. Com a digne coronament el Govern de la Generalitat de Catalunya instaurava la Fira del llibre, fou el pas definitiu del desvetllament de les nostres joventuts. Elles havien recobrat amb perseverança el que els nostres passats no pogueren assolir. El tresor més preuat dels catalans és la nostra llengua. Ja ho digué un dels abnegats apòstols del nostre Renaixement cultural:

Poble que sa llengua cobra es recobra a sí mateix.

I avui que bona part de l'Univers ens admira pel nostre valor i heroisme, perquè les noves generacions en defensar la independència d'Espanya defensen les llibertats de Catalunya, i així unida i forta s'haurà alliberat de viure com havien viscut llurs passats: gràcies als llibres, arma de la civilització.

Dimecres és la Festa Major del llibre. Saludem-la amb tota emoció. Sienguany ha vingut acompanyada de foc, metralla i desolació, cal resistir. Perquè un altre any pugui ésser la Festa Major de la Victòria.

JOAN JULIÀ CUADRAS

CONYACS

diferents marques
CONFITERIA BARBOSA

CONYAC POPULAR
CONYAC EXTRA
CONYAC JULIO CÉSAR
de la casa xeressana
MORALES PAREJA
Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

Atenció, Empreses Col·lectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publicava, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'interventor, el següent:

a) b) c) d)
(e) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes ací establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no porti aquest requisit, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propinent, sigal complimentat l'esperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Servei Tècnic
del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

Dr. R. Perpinyà - Oculista

AJUDANT DEL DOCTOR LAPERSONE DE PARIS

MATARÓ

B. Darruti (St. Agustí), 55
Dissabtes, de 9 a 1

BARCELONA

Provença, 185, 1.º, 2.º entre Aribau i Universitat
De 4 a 7 tarda

TELEFON 72554

Informació local

DIETARI

L'AVI DIU...

Quan la guerra dels carlins, tot sovint Mataró es veia envaïda per les tropes liberals i com tinguessin necessitat de satisfer llur predilecció per determinats comestibles, en demanar a un botiguer xorisso, aquest no podia servir-lo perquè a Mataró en matèria d'embutits sols hi predominaven els clàssics, com la butifarra, la llangonissa i les sal sitxes.

Un bon dia, allà per l'any 1870, acompanyava a la meua mare per a fer les compres i mentre estava a la plaça gran fent la compra de fruites, jo estava escoltant aquest diàleg entre dues mataronines:

— Escolteu, fulana, vol fer el favor de dir-me que són aquelles butifarras vermelles que presenta el bacallaner d'enfront?

No ho sé, però tinc entès que són unes butifarras vermelles que en diuen xorissos.

— Quin fàstic! I qui s'ho menja?

— Els soldats; per cert que s'hi noben encantats. En aquest món hi ha d'haver de tot per a tots els gustos...

Han transcorregut 70 anys i avui tots els mataronins com disfrutarien amb xorissos!!! — P. C.

MORALES PAREJA — XERES

Demaneu sempre:

CONYAC POPULAR

CONYAC EXTRA Morales Pareja

CONYAC JULIO CÉSAR

Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

CLIPÓ DELS INVÁLIDS. — En el sortej efectuat el dia 11, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al número 525.

Els números premiats amb tres pessetes són: 025, 125, 225, 325, 425, 625, 725, 825, 925.

Per 50 cèntims podeu fer un bon assaiguet, amb

ILURINOS

postre mataroní

Demaneu-los en les bones tendes de queviures. — Fabricats per PASTISERIA BATET.

PÉRDUA. — Aquest matí passant pel carrer de Fermí Galan, antic tros de l'Havana, s'ha perdut un clauer amb dues claus. S'agrairà la seva devolució a Francesc Lalret, 57.

— Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Carluja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

AJUNTAMENT DE MATARÓ Conselleria - Regidoria de Finances i Proveïments AVIS

Demà dimarts, dia 14 dels corrents, en els establiments de queviures i ultramarins d'aquesta ciutat a les hores de costum, es posarà a la venda oli, a raó d'un quart de litre per familiar i al preu de 3'50 ptes. el litre.

Mataró, 13 de juny del 1938. — El Conseller Regidor, Josep Calvet.

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

EXÈRCIT DE TERRA

FRONT DE L'EST. — Els rebels, protegits intensament per gran quantitat d'avions, han continuat pressiónant amb extraordinària duresa les línies que tenaçment manté el Pireneu aragonès la 43 Divisió pròpia.

Les forces lleials, defensant el terreny pam a pam i causant als facciosos dur càstig, s'han replegat lleugerament a posicions previstes, de gran valor estratègic, on continuen la seva tenaç resistència.

Al sector del Pireneu català, les nostres tropes conquistaren en bríos atac les posicions enemigues del vèrtex Campirne, capturant presoners.

FRONT DE LLEVANT. — Es combat amb gran duresa a la zona de Vilafamés, on l'enemic fortament apolat per aviació i tancs, aconseguí ocupar La Barona i El Bobalar.

En enèrgic contraatac, les forces lleials reconquistaren vèrtex Bosch, capturant presoners, entre ells un tinent.

Han estat rebutjats rotundament alguns intensos atacs a les nostres posicions de La Loma i cotes 1706 i 1752, a la zona de La Puebla de Valverde, sofrint els facciosos moltes baixes.

ALTRES FRONTS. — Sense novetat.

AVIACIÓ

A les 0'10 hores d'ahir, tres aparells enemics, procedents del mar, bombardejaren Alacant, llançant deu bombes, que causaren un mort i sis ferits.

Castelló fou ahir intensament bombardejat per divuit «Junkers», que llançaren quaranta bombes de gran impacte i metrallaren durant alguns minuts la població. Vint-i-vuit edificis quedaren destruïts.

Aquesta tarda els avions facciosos intentaren de nou bombardejar Sagunt, operació en la que intervingueren quaranta-un aparells, llançant tres-centes bombes, que caigueren a la platja i al mar, sense produir danys.

Les nostres bateries antiaèries van ren abatre dos aparells de bombardeig, que caigueren incendiat al mar.

Subscripció pro - menjadors infantils

Entre els funcionaris de la Conselleria d'Economia s'ha fet una recaptació a profit dels menjadors infantils. La quantitat recaptada és de 2.104 pessetes.

El Sindicat de la Indústria Gastronòmica de Barcelona ha acordat que els seus afiliats deixin un jornal a profit dels menjadors infantils. — Fabra.

Telegrama d'adhesió

Els obrers de la fàbrica n.º 14 de Sagunt han tramès un telegrama al cap del Govern i ministre de la Guerra, Dr. Negrín, agraint la distinció que han rebut i expressant el propòsit increbentable de complir llur deure. — Fabra.

Notes de Justícia

La casa Balanzó ha estat condemnada a pagar una penya de 500.000 pessetes, a més el gerent de la casa

Francesc Balanzó ha estat condemnat a tres mesos d'arrest.

Per vendre a preus abusius s'ha vist la causa contra Jaume Amorós, el qual ha estat absolt, però per altra banda ha estat condemnat com a membre del Consell de la casa Fill de J. Marí Amorós. — Fabra.

Tallers municipals de recuperació

L'alcalde de Barcelona, senyor Hilarí Salvador, ha estat aquest matí als nous tallers municipals que han estat instal·lats en l'antic Palau de les Arts Decoratives de l'Exposició per tal d'aprofitar les desferres que hi havia en els magatzems municipals. — Fabra.

Estranger

Un nou seïsme a Bèlgica

BRUSSEL·LES. — El nou seïsme que es registrà a les 13 hores 26 minuts d'ahir no ha tingut la intensitat del primer.

Els llocs on el fenomen ha estat més intens ha estat a les ciutats Holeyart i Waterloo. — Fabra.

La política francesa

PARIS. — L'exministre de la Guerra Mr. Fabry parlant sobre la situació militar de França ha fet al·lusió a la política internacional i ha afirmat que la difícil situació actual és deguda a la falsa direcció seguida en la política internacional des d'Stresa.

Afirma que França ha de fer se fort militarment i ha de viure preparada com si la guerra hagués de començar demà.

Fabry es mostrà partidari de la consolidació de l'al·liança amb Anglaterra i del millorament de les relacions amb Itàlia. — Fabra.

Compraria bicicleta

en bon estat.

Raó: Francesc Macià, 74, 2.º

IMPREMTA MINERVA. — MATARÓ